

TEKST: Ir. N. van Oort, HTM Personenvervoer N.V.
Dr. ir. R. van Nes, TU Delft

Reizigers ervaren de wachttijd bij de halte relatief gezien beduidend langer dan de reistijd in het voertuig. Onregelmatigheden in de dienstregeling wegen dan ook zwaar bij de keuze voor het openbaar vervoer. Belangrijk genoeg voor HTM om samen met de TU Delft een model te ontwikkelen dat op strategisch niveau een prognose maakt van de te verwachten (on)regelmaat bij (her)inrichting van openbaarvervoerlijnen.

Voor een stedelijk openbaarvervoersysteem (tram en bus) is het bijna onmogelijk om strikt volgens de dienstregeling te rijden, met name als het de infrastructuur (gedeeltelijk) deelt met het overig verkeer. Op trajecten waar verschillende lijnen samen gebruik van maken, kan dit leiden tot grote afwijkingen. De openbaarvervoerwereld is zich ervan bewust dat de regelmaat moet worden verbeterd. Er wordt dan ook gewerkt aan maatregelen op het operationele niveau, zoals gelijkvloerse instapmogelijkheden en passeertijden op haltes, die te vroeg vertrekken voorkomen. Ook door aanpassingen in het lijnennet kan de regelmaat worden beïnvloed, bijvoorbeeld bij samenvallende trajecten of bij de inzet van versterkingsdiensten. In de strategische fase van het ontwerp van openbaar vervoer wordt echter zelden expliciet rekening gehouden met de invloed van verstoringen op operationeel

niveau. Er worden weliswaar kwalitatieve analyses gemaakt ('de regelmaat verbetert of verslechtert'), maar een kwantitatieve analyse ontbreekt vaak. Daardoor is het precieze effect van een maatregel ter verbetering van de regelmaat niet te voorspellen. HTM en de TU Delft hebben een methode ontwikkeld om op strategisch niveau een prognose te maken van de verwachte regelmaat: het model regelmaatprognose. Hiermee is bij het ontwerp van het lijnennet het effect op de vervoervraag preciezer dan voorheen vast te stellen.

(On)regelmaat

Regelmaat is de mate waarin intervallen tussen twee opvolgende voertuigen constant zijn. De onregelmaat van de dienstuitvoering wordt bepaald door de variatie in de intervallen tussen twee opéénvolgende voertuigen (zie kader 'Regelmaat meten'). Voor onregelmaat zijn

Regelmaat in het

Model biedt inzicht in operationele kwaliteit bij ontwerp lijnennet

Openbaar Vervoer